

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ОПРЕДЕЛЕНО СЪС ЗАПОВЕД № 4436/25.11.2025 г.
НА РЕКТОРА НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ-ПЛЕВЕН**

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Мариела Стефанова Камбурова, д.м.н.
ръководител на катедра „Социална медицина и здравен мениджмънт“
заместник-ректор по научноизследователската дейност
Медицински университет – Плевен

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент”
по здравни грижи, професионално направление 7.5 Здравни грижи,
в катедра „Сестрински хирургични грижи”, към Факултет „Здравни грижи“,
Медицински университет – Плевен

Председател и член на научно жури,
определено със заповед на Ректора на МУ - Плевен №4436/25.11.2025г.

Кандидат: гл. ас. Гергана Валентинова Маркова, д.о.з.,
катедра „Сестрински хирургични грижи“, Факултет „Здравни грижи“,
Медицински университет - Плевен.

ПРОЦЕДУРНИ ВЪПРОСИ

На основание на заповед № 4436/25.11.2025 г. на Ректора на МУ-Плевен съм избрана за член на научното жури. Съгласно Протокол № 1 от първото присъствено заседание на журито съм определена за председател и рецензент, във връзка с конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент” по здравни грижи, професионално направление 7.5 Здравни грижи, в катедра „Сестрински

Настоящата рецензия е изготвена на основание чл.68, ал.7 от Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Плевен и във връзка със Заповед № 4436/25.11.2025 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен.

хирургични грижи”, към Факултет „Здравни грижи“, при Медицински университет – Плевен.

По обявения в ДВ бр. 89 от 24.10.2025 г. конкурс за доцент кандидат е **гл. ас. Гергана Валентинова Маркова, д.о.з.**, катедра „Сестрински хирургични грижи“, към Факултет „Здравни грижи“ на Медицински университет - Плевен.

Всички документи и материали, предоставени на електронен носител, са изготвени и съответстват напълно на изискванията, заложи в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за приложение на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Плевен.

Редът и условията на процедурата да придобиване на академична длъжност „Доцент“ са спазени.

Декларирам, че нямам конфликт на интереси с кандидата.

ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

Гл. ас. Гергана Валентинова Маркова, д.о.з. е родена на 29.05.1984 г. в гр. София.

Кандидатката придобива последователно следните образователни, квалификационни и научни степени:

- 2006 г. - Медицински университет – Плевен, специалност „ Медицинска сестра”, ОКС „Специалист“;
- 2009г. - Медицински университет – Плевен, специалност „Управление на здравните грижи” с професионална квалификация „Ръководител на здравните грижи и преподавател по практика”, ОКС „Бакалавър“;
- 2010г. - Медицински университет – Плевен, специалност „Управление на здравните грижи”, ОКС магистър;
- 2016 г. - Медицински университет – София, специализация по „Медицинска педагогика“;
- 2019г. - Медицински университет – Пловдив, ОНС „Доктор“, дисертационен труд на тема: „Промоция на здравето в детските ясли в община Плевен – роля на медицинската сестра“;

Настоящата рецензия е изготвена на основание чл.68, ал.7 от Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Плевен и във връзка със Заповед № 4436/25.11.2025 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен.

- 2024г. - Медицински университет – Плевен, специализация по „Консултант по кърмене и здравословно и диетично хранене“.

Професионалният път на гл. ас. Маркова започва през 2006 г. в детска градина „Пролет“ – гр. Плевен като медицинска сестра. От 2008 г. до 2011 г. работи като медицинска сестра в детска ясла „Щастливо детство“ – гр. Плевен. След успешно положени конкурси е назначена за преподавател (от 2011 г.), а после и асистент (от 2011 г.) в катедра Сестрински хирургични грижи при ФЗГ на МУ - Плевен. След успешно издържан конкурс заема академичната длъжност главен асистент (от 2019 г.) във факултет „Здравни грижи“, МУ – Плевен.

Участвала е в 25 краткосрочни курса за специализации в областта на Здравните грижи, Медицинската педагогика, Планиране и управление на научноизследователски проекти, Качество на здравните грижи, Работа със систематизирана електронна информация, Биостатистически методи в медицината и др, за което са представени удостоверения и сертификати.

Многократно е номинирана за член на комисия за изготвяне на доклади-самооценка в редица акредитационни процедури в МУ – Плевен.

Била е секретар на Факултетен съвет на факултет „Здравни грижи“ при МУ-Плевен в периода 2017 - 2020 година. Член на Факултетен съвет на факултет Здравни грижи и на Академичен съвет на Медицински университет – Плевен. Отговорник е по учебната дейност в катедра „Сестрински хирургични грижи“.

Присъдени са ѝ 4 награди от МУ-Плевен за преподавателска и научната дейност.

Член е на Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи (БАПЗГ), Българско научно дружество по Обществено здраве (БНДОЗ), Европейска асоциация по Обществено здраве (EUPHA).

Владее английски език.

ОПИСАНИЕ НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ МАТЕРИАЛИ ПО КОНКУРСА

Представената документация (на електронен носител) е предоставена в срок, прилежно и добре подредена, даваща пълна представа за научното и професионално развитие на гл. ас. Гургана Маркова.

Настоящата рецензия е изготвена на основание чл.68, ал.7 от Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Плевен и във връзка със Заповед № 4436/25.11.2025 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен.

Съдържа всички необходими документи за заемане на академична длъжност „Доцент“ в Медицински университет – гр. Плевен, съгласно изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Плевен.

АНАЛИЗ НА НАУЧНАТА ДЕЙНОСТ И НАУЧНАТА АКТИВНОСТ НА КАНДИДАТА

От представената авторска справка за съответствие и изпълнение на минималните национални изисквания е видно, че кандидатката отговаря на изискванията, заложен в Закона за развитие на академичния състав в РБ за заемане на академичната длъжност „Доцент“ и на изискванията на Медицински университет - Плевен (таблица 1).

При изискуемия общ брой точки от 400, асистент Маркова е представила доказателства в размер на 576.5 точки, които надвишават значително изискуемия праг.

Табл. 1 Минимални изисквани точки по групи показатели за АД „Доцент“

Група от показатели		Минимални национални изисквания (ЗРАС) – сбор точки	Минимални изисквания МУ – Плевен – сбор точки	Точки Гл. ас. Г. Маркова, д.о.з.
А	Показател 1	50	50	50
Б	Показател 1	-	-	-
В	Показатели 4	100	100 (≥ 10 стат. в Scopus/WoS; IF и/или $SJR \geq 3$)	239 (10 стат. в Scopus/WoS; IF 0,5; SJR 0.744)
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200	200	232,5
Д	Сума от показателите от 10 до 12	50	50	55
ОБЩО		400 точки	400 точки	576.5 точки

За конкурса Гургана Маркова представя **32 научни труда**, 28 от тях отпечатани в пълен текст, вкл. една под печат и 4 резюмета, от които:

Настоящата рецензия е изготвена на основание чл.68, ал.7 от Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Плевен и във връзка със Заповед № 4436/25.11.2025 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен.

- Дисертация (група А) – **1 брой**;
- Хабилизационен труд - научни публикации в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (група В) – **10 броя**;
- Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове (група Г) – **10 броя**;
- Цитирания (група Д) - **16 цитирания** (1 в чужбина и 15 в български издания);

Участия в конгреси, конференции, симпозиуми – 3 участия в чужбина.

На **21 от научните публикации и доклади в пълен текст** гл. ас. Гергана Маркова е водещ автор, а в четири от тях е самостоятелен автор.

Участия в научни форуми – **32 броя** (в чужбина – 5 бр., в България с международно участие – 19 бр., В България – 8 бр.).

IF и SJR

Видно от Официална справка за IF и SJR кандидатката има редица публикации в списания, реферирани и индексирани в световни бази данни. Съгласно предоставения списък с научни публикации, **общият импакт фактор** възлиза на **0,5**, а сумарният показател по **SJR – 0.744**.

Участия в проекти

Гл. ас. Гергана Валентинова Маркова, д.о.з. има участие в три проекта: като академичен наставник в проекти Студентски практики и като изследовател в проект по Национална програма „Млади учени и постдокторанти - 2“.

Основни научни приноси

От авторската справка на гл. ас. Маркова се установява, че научните й интереси се определят от професионалния й път като медицинска сестра и преподавател в областта на здравните грижи. Голяма част от научните приноси са оригинални, а научната й продукция е в областта на общественото здраве и

здравните грижи с научно-теоретичен, научно-приложен и практически характер, фокусирана в следните основни направления:

I. ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ, РАННО ДЕТСКО РАЗВИТИЕ И ПРОФИЛАКТИКА (B4:1, B4:2, B4:3, B4:4, B4:7)

Чрез осъществените анализи на растежа в ранна детска възраст, заболяемостта и средата в детските заведения се разширява националната научна база и се поставят основи за политики за ранна интервенция.

Очертани са специфични демографски тенденции и устойчив спад в раждаемостта в България в сравнение с ЕС като е показана връзката между демографските процеси и системата на общественото здраве. Извършен е детайлен анализ на растежни индекси и антропометрични параметри при деца в ранна възраст и са идентифицирани отклоненията в растежа и рисковите фактори за развитието. Установени са водещите групи заболявания сред деца, посещаващи ясли и са идентифицирани факторите, влияещи върху ранната детска заболяемост. Доказана е концепцията за яслите като здравно-образователна среда, а не само социална услуга. Подчертано е значението на денталната профилактика като част от цялостното детско здраве.

Създадени са инструменти за оценка на растежните индекси и здравето развитие на децата. Разработен е комплексен подход, включващ демографски анализ, клинично наблюдение и анкетни проучвания. Разработен е модел за оценка на качеството на профилактичните дейности в детските заведения. Отправени са препоръки за подобряване на профилактиката в ясли и детски градини. Направени са предложения за оптимизация на хигиенните и здравните практики в ранната детска грижа. Формулирани са насоки за ранна интервенция при отклонения в растежа и спрямо честата заболяемост.

II. ПРОФЕСИОНАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ И КАЧЕСТВО НА СЕСТРИНСКИТЕ ГРИЖИ (B4:5, B4:6, B4:10)

Представени са нови подходи за оценка и подобряване на компетентността на сестринските кадри и студентите от специалност „Медицинска сестра“, както и значими клинични модели за грижи. Това дава възможност за синхронизиране с европейските рамки за компетентност.

Настоящата рецензия е изготвена на основание чл.68, ал.7 от Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Плевен и във връзка със Заповед № 4436/25.11.2025 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен.

Идентифицирани са пропуски в компетентността на медицинските сестри, работещи в училищното и детско здравеопазване. Идентифицирани са дефицити в практическите умения, клиничното мислене и комуникацията. Формулирани са препоръки за оптимизиране на учебните програми. Демонстрирана е интегрирана сестринска диагностика, приоритизация и оценка. Създаден е клиничен модел, приложим в обучението и практиката.

Разработени са инструменти за оценка на професионалната компетентност на сестринския персонал. Предложени са клинични казуси като метод за обучение и оценяване. Създаден е модел за индивидуално планиране на сестрински грижи. Формулирани са конкретни предложения за модернизиране на учебните програми по сестрински грижи. Разработени са клинични алгоритми и добри практики за приложение в реалната медицинска практика.

III. ПСИХИЧНО ЗДРАВЕ, ГРИЖИ ЗА ХРОНИЧНО БОЛНИ ЛИЦА И ПОДКРЕПА ЗА БОЛНОГЛЕДАЧИ (В4:8, В4:9)

Идентифицирани са рисковете и потребностите на семействата, грижещи се за хронично болни и дементни пациенти. Предложени са модели за подкрепа, съобразени с международните препоръки (WHO, Alzheimer Europe) с пряко приложение в практиката. Установени са високи нива на тревожност и психоемоционално натоварване сред болногледачите и са идентифицирани факторите, които повишават риска от прегаряне и социална изолация. Анализирани са трудностите и потребностите на семейства, обгрижващи пациенти с деменция. Формулирани са препоръки за системна психосоциална подкрепа.

Разработени са инструменти за количествена и качествена оценка на тревожността и тежестта на грижата. Приложени са клинични казуси като подход за анализ на семейната динамика и здравните потребности. Адаптирани са международни методики за оценка на болногледачи към български условия. Отправени са предложения за изграждане на интегрирани услуги за подкрепа на болногледачите (дневни центрове, психологическа помощ). Обсъдена е концепция за превенция на прегарянето сред болногледачи. Формулирани са

препоръки за подобряване на националните политики в областта на грижата за дементни пациенти.

УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Гл. ас. Маркова има 15 години преподавателски опит в областта като преподавател, асистент и главен асистент в МУ-Плевен. През последните три учебни години тя е реализирала преподавателска натовареност от 3166.8 екв. часа, вкл. на английски език. Годишната натовареност варира около 1500 екв. часа, което надхвърля значително норматива в МУ-Плевен. Преподавателската ѝ дейност, на български и английски език, включва лекции, упражнения, семестриални и държавни изпити, преддипломен стаж, учебна практика и ръководство на кръжок в Медицински факултет, Факултет по здравни грижи и Медицински колеж на МУ – Плевен.

Кандидатката е лектор на научни събития, организирани от различни организации:

- Лектор към БАПЗГ-Плевен, с лекция на тема: Организиране и управление на процеса на здравно възпитание в ранна детска възраст;

Лектор в Национална среща под надслов „Детската ясла – добра традиция и бъдеще“ 2023 г с лекция на тема: „Защо в детските ясли трябва да работят медицински сестри?“.

ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ

Познавам гл. ас. Гергана Маркова от съвместната ни работа в МУ-Плевен. Тя е изключително спокойна и винаги готова да откликне и да помогне на студенти и колеги. Колегиална, отговорна, с висока степен на самоконтрол при изпълнение на поставените ѝ задачи. Развита професионалист със собствен стил и почерк в работата, награждаван многократно за постигнати резултати. Нейният професионализъм и всеотдайност са ценен принос към академичния облик на Катедрата, Факултета и Университета и напълно оправдават хабилитирането ѝ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящата рецензия е изготвена на основание чл.68, ал.7 от Правилника за развитие на академичния състав в МУ-Плевен и във връзка със Заповед № 4436/25.11.2025 г. на Ректора на Медицински университет – Плевен.

Изхождайки от гореизложеното съм убедена, че гл. ас. Маркова е изграден експерт в областта на здравните грижи с богат професионален опит и висока квалификация.

Въз основа на представените материали по конкурса мога да кажа, че кандидатката има достатъчни научни постижения, преподавателски опит и професионална компетентност за заемането на академичната длъжност “Доцент”, съобразно нормативните изисквания.

Убедено предлагам на членовете на Научното жури да присъдят академичната длъжност „Доцент” по здравни грижи, професионално направление 7.5 Здравни грижи, в катедра „Сестрински хирургични грижи”, към Факултет „Здравни грижи“, при Медицински университет – Плевен на **гл. ас. Гергана Валентинова Маркова, д.о.з.**

КАТО РЕЦЕНЗЕНТ, ПРЕДСЕДАТЕЛ И ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ДЕКЛАРИРАМ, ЧЕ ВОТЪТ МИ Е ПОЛОЖИТЕЛЕН.

09.02.2026 г.

Гр. Плевен

Рецензент: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

/проф. д-р М. Камбурова, д.м.н./

**TO THE CHAIR OF THE SCIENTIFIC JURY
APPOINTED BY ORDER No. 4436/25.11.2025
OF THE RECTOR OF THE MEDICAL UNIVERSITY OF PLEVEN**

R E V I E W

***by prof. Mariela Stefanova Kamburova, MD, DSc
Head of the Department of Social Medicine and Health Management
Vice-Rector of Science and Research
Medical University – Pleven***

**SUBJECT: competition for the academic position of "Associate Professor"
in healthcare, professional field 7.5 Healthcare,
in the Department of Surgical Nursing, Faculty of Healthcare,
Medical University – Pleven**

*Chair and member of the scientific jury,
appointed by order of the Rector of MU - Pleven No. 4436/25.11.2025.*

**Candidate: Assist. Prof. Gergana Valentinova Markova, PhD,
Department of Surgical Nursing, Faculty of Health Care,
Medical University - Pleven**

PROCEDURAL ISSUES

On the basis of Order No. 4436/25.11.2025 of the Rector of MU-Pleven, I have been selected as a member of the scientific jury. According to Protocol No. 1 of the first meeting of the jury, I have been appointed chair and reviewer in connection with the competition for the academic position of "Associate Professor" in health care, professional field 7.5 Health Care, in the Department of Surgical Nursing, Faculty of Health Care, Medical University of Pleven.

According to the competition for associate professor announced in State Gazette No. 89 of 24.10.2025, the candidate is Assistant Professor Gergana Valentinova

This review has been prepared based on Article 68, Paragraph 7 of the Rules for the Development of the Academic Staff at the Medical University of Pleven and in connection with Order No. 4436/25.11.2025 of the Rector of the Medical University of Pleven.

Markova, PhD, Department of Surgical Nursing, Faculty of Health Care, Medical University of Pleven.

All documents and materials submitted electronically have been prepared and fully comply with the requirements set out in the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Application of Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, and the Regulations for the Development of Academic Staff at MU-Pleven.

The terms and conditions of the procedure for acquiring the academic position of "Associate Professor" have been complied with.

I declare that I have no conflict of interest with the candidate.

BIOGRAPHICAL DATA AND CAREER DEVELOPMENT

Ass. Prof. Gergana Valentinova Markova, PhD, was born on May 29, 1984, in Sofia.

The candidate has obtained the following educational, qualification, and scientific degrees:

- 2006 - Medical University - Pleven, specialty in "Nursing" - "Specialist";
- 2009 - Medical University - Pleven, specialty in "Health Care Management" with professional qualification "Health Care Manager and Practical Instructor," Bachelor's degree;
- 2010 - Medical University – Pleven, specialty in Healthcare Management, Master's degree;
- 2016 - Medical University – Sofia, specialization in Medical Pedagogy;
- 2019 - Medical University - Plovdiv, Doctoral degree, dissertation on "Health promotion in nurseries in the municipality of Pleven - the role of the nurse";
- 2024 – Medical University – Pleven, specialization in "Breastfeeding Consultant and Healthy and Dietary Nutrition."

The professional career of Ass. Prof. Markova began in 2006 at the „Spring“ kindergarten in Pleven as a nurse. From 2008 to 2011, she worked as a nurse at the „Happy Childhood“ nursery in Pleven. After successfully passing competitive examinations, she was appointed as a lecturer (since 2011), as an assistant professor

(since 2011) and chief assistant professor (since 2019) in the Department of Surgical Nursing at the Faculty of Health Care, MU – Pleven.

She has participated in 25 short-term courses for specializations in the field of Health Care, Medical Pedagogy, Planning and Management of Research Projects, Quality of Health Care, working with Systematized Electronic Information, Biostatistical Methods in Medicine, etc., for which she has received certificates.

She has been nominated multiple times as a member of the commission for preparing self-assessment reports in a number of accreditation procedures at MU-Pleven.

She was secretary of the Faculty Council of the Faculty of Health Care at MU-Pleven from 2017 to 2020. She is a member of the Faculty Council of the Faculty of Health Care and the Academic Council of Medical University – Pleven. She is responsible for teaching activities in the Department of Surgical Nursing.

She has been awarded four prizes by MU-Pleven for her teaching and scientific work.

She is a member of the Bulgarian Association of Healthcare Professionals (BAHP), the Bulgarian Scientific Society of Public Health (BSSPH), and the European Public Health Association (EUPHA).

She is fluent in English.

DESCRIPTION OF THE MATERIALS SUBMITTED FOR THE COMPETITION

The submitted documentation was provided on time, neatly and well organized, giving a complete picture of the scientific and professional development of Ass. Prof. Markova. It contains all the necessary documents for appointment to the academic position of "Associate Professor" at the Medical University of Pleven, in accordance with the requirements of the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for the Application of Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria, and the Regulations for the Development of Academic Staff at MU-Pleven.

ANALYSIS OF THE CANDIDATE'S SCIENTIFIC ACTIVITY AND SCIENTIFIC WORK

The author's report on compliance and fulfillment of the minimum national requirements shows that the candidate meets the requirements set out in the Law on the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria for the academic position of "Associate Professor" and the requirements of the Medical University of Pleven (Table 1).

With a required total of 400 points, Ass. Prof. Markova has submitted evidence amounting to 576.5 points, which significantly exceeds the required threshold.

Table 1 Minimum required points by indicator groups for the academic degree of "Associate Professor"

Indicator Group		Minimum National Requirements Total Points	Minimum Requirements MU – Pleven - Total Points	Points Ch. Ass. Prof. G. Markova, PhD
A	Indicator 1	50	50	50
B	-	-	-	-
C	Indicators 3 or 4	100	100 (≥ 10 articles in Scopus/WoS; IF and/or SJR ≥ 3)	239 (10 статии в articles in Scopus/WoS; IF 0.5; SJR 0.744)
D	Sum of indicators 5 to 9	200	200	232,5
E	Sum of indicators 10 to 12	50	50	55
TOTAL		400 points	400 points	576.5 points

For the competition, Gergana Markova presents **32 scientific papers**, 28 of which are printed in full text, including one in press and 4 abstracts, of which:

- Dissertation (group A) – **1**;
- Habilitation thesis – scientific publications in editions referenced and indexed in world-renowned scientific information databases (group B) – **10**;
- Publications and reports published in non-referenced peer-reviewed journals or published in edited collective volumes (group D) – **10**;

- Citations (group D) – **16** citations (1 abroad and 15 in Bulgarian publications). Ass. Prof. Gergana Markova is the lead author of **21 scientific publications** and full-text reports, and the sole author of four of them.

Participation in scientific forums – **32** (abroad – 5, in Bulgaria with international participation – 19, in Bulgaria – 8).

IF и SJR

As can be seen from the official IF and SJR reference, the candidate has a number of publications in journals that are referenced and indexed in global databases. According to the list of scientific publications provided, their total **impact factor is 0.5**, and their total **SJR score is 0.744**.

Participation in projects

Ass. Prof. Gergana Valentinova Markova, PhD, participates in three projects: as an academic mentor in Student Internship projects and as a researcher in a project under the National Program "Young Scientists and Postdoctoral Researchers - 2."

Main scientific contributions

The author's report by Ass. Prof. Markova shows that her scientific interests are determined by her professional career as a nurse and lecturer in the field of healthcare. Most of her scientific contributions are original, and her scientific output is in the field of public health and healthcare, with a scientific-theoretical, scientific-applied, and practical character, focused on the following main areas:

I. PUBLIC HEALTH, EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT, AND PREVENTION (B4:1, B4:2, B4:3, B4:4, B4:7)

The analyses of early childhood growth, morbidity, and the environment in childcare facilities expand the national scientific base and lay the foundations for early intervention policies.

Specific demographic trends and a sustained decline in fertility in Bulgaria compared to the EU have been outlined, showing the link between demographic processes and the public health system. A detailed analysis of growth indices and

anthropometric parameters in young age children has been carried out, and growth deviations and risk factors for development have been identified. The leading groups of diseases among children attending nurseries have been established and the factors influencing early childhood morbidity have been identified. The concept of nurseries as a healthy and educational environment, rather than just a social service, has been proven.

I. SOCIALLY SIGNIFICANT DISEASES (B4 - No. 1, No. 2, No. 6, No. 7, No. 8, No. 10, No. 11)

The research enriches scientific knowledge about the social determinants of health and supports the practical application of a holistic approach in nursing care.

The scientific approach to the study of socially significant diseases has been expanded by introducing a multidimensional analysis of quality of life. The theory of holistic nursing care has been enriched by integrating psychosocial and behavioral factors into patient assessment and care. Significant correlations have been established between the social environment, health behavior, and health status, with a focus on vulnerable groups. A scientific basis for an interdisciplinary approach to the management of chronic socially significant diseases has been established.

Recommendations for health promotion and prevention aimed at improving quality of life have been developed. The role of the nurse as a key mediator between the patient, the family, and the health system has been established. The importance of dental prevention as part of overall child health is emphasized.

Tools have been created to assess children's growth indices and health development. A comprehensive approach has been developed, including demographic analysis, clinical observation, and questionnaire surveys. A model has been developed to assess the quality of preventive activities in childcare facilities. Recommendations have been made for improving prevention in nurseries and kindergartens. Proposals have been made for optimizing hygiene and health practices in early childhood care. Guidelines have been formulated for early intervention in cases of growth abnormalities and frequent morbidity.

II. PROFESSIONAL COMPETENCE AND QUALITY OF NURSING CARE (B4:5, B4:6, B4:10)

New approaches for assessing and improving the competence of nursing staff and nursing students are presented, as well as significant clinical care models. This allows for synchronization with European competence frameworks.

Gaps in the competence of nurses working in school and child healthcare have been identified. Deficits in practical skills, clinical thinking, and communication have been identified. Recommendations for optimizing curricula have been formulated. Integrated nursing diagnosis, prioritization, and assessment have been demonstrated. A clinical model applicable in training and practice has been created.

Tools for assessing the professional competence of nursing staff have been developed. Clinical cases have been proposed as a method for training and assessment. A model for individual nursing care planning has been created. Specific proposals for modernizing nursing care curricula have been formulated. Clinical algorithms and good practices for application in real medical practice have been developed.

III. MENTAL HEALTH, CARE FOR CHRONICALLY ILL PERSONS, AND SUPPORT FOR CAREGIVERS (B4:8, B4:9)

The risks and needs of families caring for chronically ill and dementia patients have been identified. Support models have been proposed that are in line with international recommendations (WHO, Alzheimer Europe) and can be directly applied in practice. High levels of anxiety and psycho-emotional stress among caregivers have been established, and the factors that increase the risk of burnout and social isolation have been identified. The difficulties and needs of families caring for patients with dementia have been analyzed. Recommendations for systematic psychosocial support have been formulated.

Tools for quantitative and qualitative assessment of anxiety and the burden of care have been developed. Clinical cases have been applied as an approach to analyzing family dynamics and health needs. International methodologies for assessing caregivers have been adapted to Bulgarian conditions. Proposals have been made for the development of integrated support services for caregivers (day centers,

psychological assistance). A concept for the prevention of burnout among caregivers has been discussed. Recommendations have been made to improve national policies in the field of care for dementia patients.

TEACHING AND LECTURING ACTIVITIES

Ass. Prof. Markova has 15 years of teaching experience in the field as a lecturer, assistant, and senior assistant at MU-Pleven. Over the last three academic years, she has completed a teaching load of 3166.8 equivalent hours, including in English. Her annual teaching load varies around 1500 equivalent hours, which significantly exceeds the norm at MU-Pleven. Her teaching activities, in Bulgarian and English, include lectures, exercises, semester and state exams, pre-diploma internships, teaching practice, and leading a club at the Faculty of Medicine, Faculty of Health Care, and Medical College of MU-Pleven.

The candidate is a lecturer at scientific events organized by various organizations:

- Lecturer at BAPHC - Pleven, with a lecture on: Organizing and managing the process of health education in early childhood;

- Lecturer at the National Meeting entitled "The Nursery – A Good Tradition and Future" 2023 with a lecture on: "Why should nurses work in nurseries?"

PERSONAL IMPRESSIONS

I know Ass. Prof. Gergana Markova from our joint work at MU-Pleven. She is extremely calm and always ready to respond and help students and colleagues. Collegial, responsible, with a high degree of self-control in performing her tasks. A developed professional with her own style and signature in her work, she has been awarded many times for her achievements. Her professionalism and dedication are a valuable contribution to the academic image of the Department, the Faculty, and the University and fully justify her habilitation.

CONCLUSION

Based on the above, I am convinced that Ass. Prof. Gergana Markova is an established expert in the field of healthcare with extensive professional experience and

high qualifications. Based on the materials submitted for the competition, I can say that the candidate has sufficient scientific achievements, teaching experience, and professional competence to occupy the academic position of „Associate Professor“.

Based on the materials presented for the competition, I can say that the candidate has sufficient scientific achievements, teaching experience, and professional competence to hold the academic position of "Associate Professor" in accordance with the regulatory requirements.

I strongly recommend that the members of the Scientific Jury award the academic position of "Associate Professor" in Healthcare, professional field 7.5 Healthcare, in the Department of Surgical Nursing, Faculty of Healthcare, at the Medical University of Pleven to Assistant Professor **Gergana Valentinova Markova, PhD**.

AS A REVIEWER, CHAIR AND MEMBER OF THE SCIENTIFIC JURY, I DECLARE THAT MY VOTE IS POSITIVE.

09.02.2026

Pleven

Prepared the review: **На основание чл. 59 от ЗЗЛД**

/Prof. M. Kamburova, MD, PhD, DSc/